

ZAKRES EGZAMINÓW DYPLOMOWYCH

FILOLOGIA ARABSKA

STUDIA I STOPNIA

Zagadnienia z zakresu językoznawstwa

-
1. Arabistyka jako dyscyplina naukowa.
 2. Wybrana terminologia z zakresu językoznawstwa arabskiego.
 3. Klasyfikacja genetyczna języka arabskiego.
 4. Najstarsze zabytki piśmiennictwa arabskiego i okoliczności ich powstania.
 5. Odmiany i rejestry języka arabskiego: diachronicznie i synchronicznie.
 6. Dyglosja w świecie arabskim.
 7. Elementy systematyki dialektów języka arabskiego
 8. Analiza porównawcza wybranych dialektów arabskich (fonologia, morfologia, składnia, leksyka).
 9. Znaczenie języka arabskiego dla religii islamu i cywilizacji arabsko-muzułmańskiej.
 10. Znaczenie i pozycja języka arabskiego w świecie współczesnym.
 11. System pisma arabskiego – litery i znaki wokalizacyjne.
 12. Rdzeń spółgłoskowy i jego znaczenie w strukturze języka arabskiego.
 13. Słowotwórstwo jako derywacja od rdzenia spółgłoskowego.
 14. Morfologia czasownika (*fi'l*) w języku arabskim.
 15. Imienne części mowy (*ism*) i związane z nimi kategorie gramatyczne.
 16. Liczebnik (*'adad*) w języku arabskim.
 17. Zdanie imienne, a zdanie czasownikowe – budowa i modyfikacja struktury.
 18. Przydawka, dopełnienie i okolicznik w zdaniu arabskim.
 19. Zdania współrzędnie i podrzędnie złożone.
 20. Arabska terminologia gramatyczna.
 21. Stałe zwroty o pochodzeniu religijnym i nacechowaniu kulturowym.
-

FILOLOGIA ARABSKA

STUDIA I STOPNIA

Zagadnienia z zakresu literaturoznawstwa

-
1. Arabistyka jako dyscyplina naukowa.
 2. Geneza i historia orientalistyki polskiej i europejskiej.
-

-
3. Krytyka orientalizmu i studia postkolonialne.

 4. Klasyczna literatura arabska: epoki, gatunki literackie, najważniejsi twórcy i ich dzieła.

 5. Średniowieczne piśmiennictwo arabskie z zakresu filologii, nauk przyrodniczych, historii, geografii oraz filozofii.

 6. Koran jako tekst religijny i literacki, jego rola kulturotwórcza.

 7. Gatunki muzułmańskiego piśmiennictwa religijnego.

 8. Geneza, rozwój oraz charakterystyka szariatu.

 9. Odrodzenie i rozwój poezji arabskiej od XIX wieku do współczesności.

 10. Współczesna proza krajów arabskich – twórcy, najważniejsze dzieła, nurty.

 11. Dramat arabski.

 12. Arabska literatura frankofońska oraz anglojęzyczna.

 13. Historia powstania islamu oraz kalifatu muzułmańskiego, najważniejsze dynastie arabsko-muzułmańskie okresu przednowoczesnego.

 14. Najważniejsze osiągnięcia naukowe świata arabskiego (VIII-XV w.).

 15. Islam: doktryna, praktyki i zróżnicowanie konfesyjne.

 16. Islam: współczesne nurty oraz dylematy.

 17. Islam w Polsce i Europie.

 18. Sufizm - nurt mistyczny w islamie i jego rola kulturotwórcza.

 19. Mniejszości etniczne i religijne zamieszkujące obszar kulturowy języka arabskiego.

 20. Charakterystyczne cechy sztuki arabsko-muzułmańskiej oraz jej regionalizacja.

 21. Media oraz kultura popularna w świecie arabskim.
-

Zagadnienia z zakresu językoznawstwa

Zagadnienia odnoszące się do języka japońskiego

1. Historia oraz pochodzenie.
 2. Najważniejsze cechy typologiczne języka japońskiego.
 3. Przekształcenia fonetyczne w języku japońskim.
 4. Charakterystyka struktury zdania w języku japońskim.
 5. Funkcja partykuły (助詞) .
 6. Klasyfikatory w języku japońskim (助数詞) .
 7. Specyfika czasowników opisujących czynności dawania i otrzymywania (授受表現) .
 8. Czasowniki przechodnie i nieprzechodnie (自動詞と他動詞) .
 9. Japoński system pisma.
 10. Honoryfikatywność języka japońskiego (敬語表現) .
 11. Symbolizm języka japońskiego.
 12. Wpływy innych języków (chińskiego, koreańskiego itd.).
-

Zagadnienia odnoszące się do językoznawstwa

1. Ogólne pojęcia o języku – Co to jest język?
 2. Definicja oraz funkcja języka.
 3. Cechy wyróżniające znaki językowe.
 4. Struktura języka.
 5. Gramatyka transformacyjno- generatywna.
 6. Językoznawstwo kognitywne.
 7. Relacja znaczeniowa między wyrazami.
 8. Znaczenie w aspekcie porównawczym.
 9. Mowa i pismo, czyli język mówiony a pisany.
 10. Socjolingwistyka, czyli język jako zjawisko społeczne.
 11. Pragmatyka językowa, czyli język w użyciu.
 12. Psycholingwistyka, czyli język a psychologia.
 13. Etnolingwistyka, czyli język jako składnik kultury.
-

Zagadnienia odnoszące się do translacji

1. Definicja - Czym jest tłumaczenie?
 2. Typologia - rodzaje tłumaczenia.
 3. Przebieg procesu tłumaczeniowego.
 4. Szkolenie tłumacza (ustnego, pisemnego).
 5. Pojęcia „termin” i „terminologia”.
-

-
6. Podstawowe pojęcia translatoologii: tłumaczenie wolne, tłumaczenie dosłowne, ekwiwalencja dynamiczna, ekwiwalencja funkcjonalna, proces tłumaczeniowy, typy i gatunki tekstów, teoria skoposu, domestykacja i egzotyzacja, lokalizacja, tłumaczenie maszynowe.
 7. Podstawowe prace i badacze: Cyceon, Horacjusz, Hieronim, Marcin Luter, Tytler, Delisle, Gile, Jakobson, Holmoes, Nida, Baker, Newmark, Viney and Darbelnet, Reiss, Vermeer, Nord, House, Chesterman, Delabastita, Chaume, Cronin, Diaz Cintas and Remael, Gottlieb, Olohan, Pym.
-

JAPONISTYKA

STUDIA I STOPNIA

Zagadnienia z zakresu literaturoznawstwa

-
1. Najważniejsze teorie literatury XX wieku, rola autora i jego znaczenie w naukach o literaturze (strukturalizm, poststrukturalizm, feminizm, gender-queer, postkolonializm, etc.).
 2. Najstarsze zabytki piśmiennictwa japońskiego – przykłady, treść, okoliczności powstania.
 3. *Waka* – forma, treść, ewolucja, kontekst literacki i kulturowy, najważniejsze antologie japońskiej starożytności.
 4. „Sobąpisanie” – gatunki japońskiej starożytności i kolejnych epok o cechach (auto)biograficznych.
 5. Proza śpiewana – najważniejsze przykłady, ich forma i znaczenie w kulturze.
 6. Kategorie estetyczne kultury japońskiej związane z literaturą klasyczną.
 7. Tekst w klasycznym teatrze japońskim: rodzaje, forma, rola.
 8. Literatura japońska pod wpływem Zachodu – wpływy, przemiany, odmienność.
 9. Japońska literatura popularna – przykładowe gatunki i autorzy wybranych epok.
 10. Rola poezji w kulturze Japonii – klasyczne formy dawniej i współcześnie.
 11. Chronologie historii literatury japońskiej – możliwe podziały na epoki; ich najważniejsze cechy i gatunki.
 12. *Monogatari* a *shōsetsu* – cechy i podgatunki japońskiej fikcji.
 13. Kobiety i mężczyźni w historii japońskiej literatury: w zależności od epok i gatunków.
 14. Literatura klasyczna, jej autorzy i bohaterowie we współczesnej, japońskiej kulturze popularnej.
 15. Adaptacje, parafrazy, nawiązania - literatura japońska o sobie, inne media; wybrane przykłady.
 16. Nagrody i hierarchie literackie w japońskim świecie literackim.
 17. Literatura japońska po polsku – tłumacze, trendy, „wielcy nieobecni”, charakterystyka publikacji.
-

Zagadnienia z zakresu językoznawstwa

-
1. Sytuacja językowa Chin – rodziny językowe, ich reprezentanci i rozmieszczenie w odniesieniu do regionów administracyjnych, krain geograficznych, grup etnicznych i społeczności.

 2. Sytuacja językowa Tajwanu.

 3. Najważniejsze cechy typologiczne języka chińskiego.

 4. Klasyfikacja genetyczna języka chińskiego, jego związki z językami sąsiadującymi.

 5. Klasyfikacja języków chińskich – podział na zasadnicze grupy, ich charakterystyka i rozmieszczenie w odniesieniu do regionów administracyjnych, krain geograficznych i społeczności.

 6. Podział języków chińskich w kontekście procesów historycznych – ekspansji terytorialnej, migracji ludności, kryzysów wewnętrznych, wpływów obcych języków i kultur.

 7. Główne założenia i skutki obecnej polityki językowej w ChRL.

 8. Proces kształtowania standardowego języka chińskiego na tle najważniejszych procesów politycznych i społecznych od drugiej połowy XIX wieku.

 9. Znaczenie Ruchu Nowej Kultury i Ruchu 4 Maja dla języka chińskiego.

 10. Jaki jest związek putonghua z *baihua*.

 11. Inne niż putonghua standardy języka chińskiego.

 12. Najstarsze zabytki piśmiennictwa chińskiego i okoliczności ich powstania.

 13. Najważniejsze chińskie słowniki i księgi rymów.

 14. Niechińskie systemy pisma na terenie Chin.

 15. Cechy języka okresu klasycznego, VI w. p.n.e.-II w. n.e., na podstawie najbardziej znanych tekstów.

 16. Co to jest *wenyan*.

 17. Rola aparatu państwowego i elit w kształtowaniu standardowych form języka przed okresem nowożytnym.

 18. Najbardziej znani chińscy językoznawcy.

 19. Inne niż pinyin transliteracje języka chińskiego.

 20. Budowa morfologiczna wyrazów w języku chińskim.

 21. Pismo chińskie jako system morfemo-sylabiczny, znaki semantyczno-fonetyczne *xingshengzi*.
-

Zagadnienia z zakresu literaturoznawstwa

-
1. Najważniejsze teorie literatury XX wieku, rola autora i jego znaczenie w naukach o literaturze (strukturalizm, poststrukturalizm, feminizm, gender-queer, postkolonializm, etc.).

 2. Klasyki konfucjańskie i neokonfucjańskie: autorzy, tytuły, czas powstania, treść. Znaczenie tych tekstów w edukacji (egzaminacje cesarskie) oraz dla organizacji społeczeństwa; najważniejsze treści jakie przekazują, również w odniesieniu do tego systemu filozoficznego. Skład pięcio- i czteroksięgu.

 3. Kroniki: autorzy, tytuły, sposoby organizacji tekstu; znaczenie historii i jej opisywania dla Chińczyków; najważniejsze idee przekazywane przez teksty historiograficzne.

 4. Pierwsze „teksty” / zabytki piśmiennictwa chińskiego (kości wróżebne i napisy na brązach).

 5. Historia poezji chińskiej poprzez wieki: od *Księgi pieśni* do poetów trzeciej generacji. Przykładowe nazwiska, typy poezji i rodzaje wierszy, poglądy szkół poetyckich, wzajemne inspiracje oraz fascynacja zachodnimi ideami (XX w.).

 6. Najważniejsze teksty filozoficzne: autorzy, sposoby wypowiedzi używane w tego typu tekstach; najważniejsze poglądy poszczególnych szkół prezentowane przez autorów.

 7. Nurt prozy oficjalnej: np. proza paralelna, esej ośmioczęłowy, ruch powrotu do starożytności, etc.

 8. 小说: od narodzin pojęcia i opowieści Książę Dan z Państwa Yan po XXI w. – ewolucja chińskiej prozy popularnej, również na tle historycznym i społecznym; najwybitniejsi autorzy i ich dzieła (treść, bohaterowie, sposoby narracji, wpływ na kulturę); 四大名著; wpływ historii i polityki na zmiany w konstrukcji, treści i sposobie prezentowania bohatera.

 9. Pasja kolekcjonowania i gromadzenia wiedzy oraz literatury: wielkie encyklopedie, słowniki i antologie.

 10. Historia teatru i ewolucja dramatu: pierwsze formy „teatralne” (taniec, poezja: *Dziewięć pieśni*, 百戏); momenty pojawiania się makijażu, kostiumu, podziału na role; funkcja poezji w teatrze; 传奇、南戏、昆曲; opera pekińska jako przykład pełnej formy tradycyjnego teatru chińskiego; wpływ zachodnich form teatralnych, aż po Gao Xingjiana. Uwarunkowania historyczne, polityczne i społeczne rozwoju teatru.

 11. Krótka historia literatury tajwańskiej i hongkońskiej.
-

TURKOLOGIA

STUDIA I STOPNIA

Zagadnienia z zakresu językoznawstwa

1. Fonologia współczesnego języka tureckiego.
2. Morfologia współczesnego języka tureckiego.
3. Składnia współczesnego języka tureckiego.
4. Fonologia współczesnego języka kazachskiego.
5. Morfologia współczesnego języka kazachskiego.
6. Składnia współczesnego języka kazachskiego.
7. Współczesne języki turkijskie.
8. Klasyfikacja języków turkijskich.
9. Przyrostki przypadkowe w języku tureckim.
10. Podstawy teoretyczne tworzenia nowych słów i terminologii oraz praktyka w Turcji.
11. Tureckie przyrostki słowotwórcze.
12. Słowotwórstwo języka kazachskiego.
13. Porównania gramatyczne między tureckim a innymi współczesnymi językami turkijskimi.
14. Badania syntaktyczne w turkologii.
15. Spójniki w językach turkijskich.
16. Leksykografia języka tureckiego.
17. Leksykografia języka kazachskiego.
18. Zmiana i rozwój języka tureckiego po Tanzimacie.
19. Wpływ ruchu *Genç Kalemler* na język turecki.
20. Słowniki i leksykografia języków turkijskich.
21. Alfabet i pismo kazachskie.
22. Cechy języka wczesnej tureckiej literatury religijnej.
23. Pragmatyczne aspekty mówionego tureckiego.
24. Indywidualne tematy oparte na lingwistycznych badaniach terenowych na małą skalę.
25. Badania gramatyczne oparte na korpusie na małą skalę.

TURKOLOGIA

STUDIA I STOPNIA

Zagadnienia z zakresu literaturoznawstwa

1. Turecka poezja ludowa.

2. Proza w tureckiej literaturze ludowej.

3. Turecka literatura dworska.

4. Dziewiętnastowieczna literatura turecka.

5. Literatura turecka od początku XX wieku do nastania Republiki Turcji.

6. Współczesna literatura turecka.

Zagadnienia z zakresu językoznawstwa

-
1. Wybrana terminologia z zakresu językoznawstwa i przekładoznawstwa.
 2. Najważniejsze cechy typologiczne języka arabskiego na tle języków semickich.
 3. Cechy arabskiego języka klasycznego.
 4. Klasyfikacja rodzajów przekładu, ich specyfika i powiązane kompetencje.
 5. Różnice systemowe między językiem polskim i arabskim oraz możliwości ich skompensowania w przekładzie.
 6. Wykorzystanie technologii informatycznych w przekładzie, zalety i ograniczenia istniejących narzędzi.
 7. Arabska tradycja językoznawcza i jej związki z językoznawstwem greckim, syryjskim oraz indyjskim.
 8. Arabska tradycja językoznawcza: jej szkoły i ich przedstawiciele.
 9. Ogólna charakterystyka drugiego języka orientального.
 10. Polityka językowa w świecie arabskim.
-

Zagadnienia z zakresu literaturoznawstwa

-
1. Przekład literatury arabskiej na polski: dorobek, charakterystyka, twórcy.
 2. Przekład literatury polskiej na arabski: dorobek, charakterystyka, twórcy.
 3. Stylistyka językowa w mediach arabskich.
 4. Media społecznościowe w świecie arabskim.
 5. Współczesny dyskurs literacki w świecie arabskim.
 6. Recepcja klasycznej literatury arabskiej współcześnie.
 7. Kodykologia i jej rola w badaniach filologicznych nad cywilizacją arabsko-muzułmańską.
 8. Ruchy społeczne i organizacje w społeczeństwach arabskich XX – XXI w.
 9. Arabska diaspora: historia powstania i obecna sytuacja, arabska literatura emigracyjna.
 10. Współczesne społeczeństwo arabskie: przemiany obyczajowe i kulturowe (feminizm, mniejszości, etniczne, religijne, seksualne).
 11. Historia najnowsza świata arabskiego (po 1979 roku).
 12. Współczesna retoryka arabska i jej zastosowanie.
-

Zagadnienia z zakresu językoznawstwa

-
1. Najważniejsze (subiektywnie) teorie językoznawcze w praktyce użycia języka japońskiego i tłumaczenia z tego języka i na ten język.
 2. Pojęcia i modele języka przydatne w praktyce opisu i uzusu japońszczyzny.
 3. Podstawowe pojęcia językoznawstwa i ich aktualność w językoznawstwie japońskim.
 4. Klasyfikacja języków świata a właściwości języka japońskiego.
 5. Japońska gramatyka szkolna i przydatność proponowanych koncepcji w praktyce japonistycznej.
 6. Rola, teorie, klasyfikacja pisma i podejście do pisma w teorii języka oraz wpływ grafii i na rozwój teorii językoznawczych w Japonii i nie tylko.
 7. Potencjalne problemy i wyzwania w opisie gramatycznym języka japońskiego na tle dominujących nurtów teoretycznych językoznawstwa i tradycji rodzimych opisu językoznawczego.
 8. Sinocentryzm i anglocentryzm w praktyce opisu japońskiej materii językowej, w kontekście historycznym i współczesnym.
 9. Ogólne aktualne w praktyce badawczej na poziomie magisterium problemy dotyczące wpływów i historii językoznawstwa japońskiego.
 10. Reprezentatywność języka japońskiego (i języków, w porównaniu z którymi dokonuje się zwykle jego opisów gramatycznych) na typologicznym tle języków świata.
 11. Podstawowe źródła do wykorzystania przez studenta japonistyki i języka japońskiego z ich omówieniem krytycznym.
 12. Umiejscowienie postulatów badawczych i uzysku własnych badań i dokonań magisterskich na tle powyższych zagadnień, pojęć i nurtów badawczych.
-

Zagadnienia z zakresu literaturoznawstwa

-
1. Cechy charakterystyczne literatury japońskiej i jej przemiany na przestrzeni wieków.
 2. Język pisany a język mówiony – w różnych epokach.
 3. Związek literatury japońskiej ze sztuką i muzyką.
 4. Wpływ pisma japońskiego na cechy literatury.
 5. Japoński język literacki – rozwój i cechy charakterystyczne.
 6. Rozwój gatunków japońskiej poezji i prozy (do połowy XIX wieku).
 7. Rozwój gatunków prozy (od połowy XIX wieku).
-

-
8. Ciągłość popularnych motywów literackich (np. z *Genji monogatari*, *Heike monogatari*) i przykłady ich przejawiania się w różnych rodzajach oraz gatunkach literackich różnych epok, a także w japońskim teatrze klasycznym.

 9. Wpływ systemów religijno-filozoficznych oraz tradycyjnej estetyki na literaturę japońską.

 10. Związki japońskiej literatury klasycznej i współczesnej (cechy wspólne, cechy różne).

 11. Literatura japońska a wpływy zewnętrzne.

 12. Rozwój japońskiej krytyki literackiej.

 13. Literatura japońska w badaniach naukowych (w Polsce i na świecie).

 14. Literatura japońska w przekładzie na język polski i na inne języki europejskie.

 15. Recepcja literatury japońskiej na świecie (ze szczególnym uwzględnieniem Polski).

 16. Etapy rozwoju teatru japońskiego, jego najważniejsze gatunki i twórcy.

 17. Japońscy laureaci międzynarodowych nagród literackich.
-

Zagadnienia z zakresu językoznawstwa

-
1. Wybrana terminologia z zakresu językoznawstwa i przekładoznawstwa.

 2. Klasyfikacja rodzajów przekładu, ich specyfika i powiązane kompetencje.

 3. Wykorzystanie technologii informatycznych w przekładzie, zalety i ograniczenia istniejących narzędzi.

 4. Różnice systemowe między językiem polskim i chińskim oraz możliwości ich skompensowania w przekładzie.

 5. Idiomatyka chińska: przysłowia, powiedzenia, chengyu - ich geneza oraz funkcjonowanie we współczesnym języku..

 6. Najważniejsze cechy typologiczne języka chińskiego.

 7. Budowa morfologiczna wyrazów w języku chińskim.

 8. Różnice między chińskim językiem pisanym a mówionym.

 9. Cechy języka okresu klasycznego, VI w. p.n.e.-II w. n.e., na podstawie najbardziej znanych tekstów.

 10. Obecność języka klasycznego we współczesnym języku chińskim.

 11. Inne niż pinyin transliteracje języka chińskiego.

 12. Językowe środki wyrazu w tradycyjnej poezji i prozie chińskiej oraz ich przełożenie na współczesną komunikację.

 13. Specyfika języka specjalistycznego.

 14. Różnice między chińskim językiem klasycznym a współczesnym.

 15. Zagadnienia poruszane na wybranym seminarium magisterskim.
-

Zagadnienia z zakresu literaturoznawstwa

-
1. Rozwój gatunków literackich po ruchu 4 maja / rewolucja literacka i wpływ literatury zagranicznej / powstanie i rozwój współczesnej literatury chińskiej.

 2. Współczesne odniesienia do klasycznej literatury chińskiej.

 3. Literatura klasyczna vs. współczesna (klasyfikacja, podobieństwa, różnice).

 4. Literacki obraz przemian historycznych, obyczajowych i kulturowych (feminizm, mniejszości etniczne, religijne, seksualne) we współczesnym społeczeństwie chińskim.

 5. Kultura, sztuka i teatr chiński od czasów dynastii Zhou do końca dynastii Qing w relacji do zjawisk we współczesnej kulturze, sztuce i teatrze Chin.

 6. Przekład literatury chińskiej na polski: dorobek, charakterystyka, twórcy.

 7. Przekład literatury polskiej na chiński: dorobek, charakterystyka, twórcy.
-

-
8. Chińska diaspora i literatura emigracyjna.

 9. Literatura chińska pierwszej połowy XX w.: poezja, dramat, proza narracyjna.

 10. Stowarzyszenia i czasopisma literackie doby Ruchu 4 Maja.

 11. Literatura chińska drugiej połowy XX w.

 12. Maoistowska polityka kulturalna i literacka po 1942 r.

 13. Modelowe opery yangbanxi okresu "rewolucji kulturalnej" (1966-1976).

 14. Współczesna poezja, dramat, proza narracyjna.

 15. Literatura faktu (od 1976 roku do dzisiaj).

 16. Literatura poza zasięgiem cenzury czasu Ruchu Demokratycznego /Wiosny Pekinńskiej (1978/1979).

 17. Literatura emigracyjna (po 1989 r.).

 18. Podstawowe zagadnienia estetyki chińskiej w odniesieniu do klasycznej poezji, tradycyjnego dramatu, znaku pisma chińskiego (w kontekście tradycyjnej kaligrafii i malarstwa).

TURKOLOGIA

STUDIA II STOPNIA

Zagadnienia z zakresu językoznawstwa

-
26. Badania semantyczne w turkologii.

 27. Badania syntaktyczne w turkologii.

 28. Badania morfologiczne w turkologii.

 29. Badania pragmatyczne w turkologii.

 30. Systemy czasownikowe w językach turkijskich.

 31. Zdania złożone w językach turkijskich.

 32. Badania gramatyczne oparte na korpusie.

 33. Językoznawstwo kazachskie na początku XX wieku.

 34. Ahmet Baytursinuli a językoznawstwo kazachskie.

 35. Kontakty językowe w Azji Środkowej.

 36. Polityka językowa w Azji Środkowej.

 37. Wybrany temat dotyczący języka staroanatolijskiego (gramatyka, fonetyka, leksyka).

 38. Wybrane aspekty przekładu w parze turecki-polski.

 39. Fonetyka trzech dialektów języka karaïmskiego.

 40. Słownictwo języka karaïmskiego.

 41. Gramatyka języka karaïmskiego.

TURKOLOGIA

STUDIA II STOPNIA

Zagadnienia z zakresu literaturoznawstwa

-
7. Literatura staroanatolijska.

 8. Literatura karaïmska.
